

לקח טוב



שנה שלישי

יו"ל ע"י ק"ק ביהכנס"ס "כורש"
רח' יוסי בן יעזר 36 ירושלים

כניסת שבת	צאת שבת	ר"ת
16: 36	17: 26	ירושלים
16: 33	17: 23	תל- אביב

העלון מוקדש: לע"נ: אסתר בת שרה למשפ' בצון ע"ה. והמרווח אליהו קלקבאני בן סבריה ז"ל. וכן משה בן אסתר (נלב"ע ט"ז חשוון) ז"ל. וכן להצלחת הגב' תקווה חוג'ה וכל ב"ב. וכן משה גולה הי"ו. ור' אברהם משה הי"ו. וכן ר' שלמה בן עמי הי"ו וב"ב. ור' אליהו בן דינה וב"ב.

להקדשת העלון: 054-843-7476



דבר רב השכונה

מה נלמד מאבות האומה?

מאת הרה"ג רבי משה קלזאן שליט"א

העיקר זה המעשים לא ההצלחות

מאת הרה"ג רבי דוד אטדגי שליט"א

דבר הרב

ומלפני צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון. כשנתבונן נמצא שלא מצאנו באברהם אבינו שנשתבחה במעלת לימוד התורה, אלא בהכרת הבורא בגיל צעיר ומאבקו באילנות ובפרסום שמו יתברך בעולם תוך כדי עשיית חסד באופן מדהים.

ביצחק מצאנו שלמד בשיבת שם ועבר שלש שנים, כמ"ש בתיב"ע עה"פ [בראשית פרק כ"ט]: וישב אברהם אל נערו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע. ודברו מלאכי מרומא ית יצחק ואובלוהי לבי מדרשא דשם רבא והוה תמן תלת שנין ובהווא יומא תב אברהם לנת עולמו וקמו ואזלו פחדא לבירא דשבע ויתיב אברהם בבירא דשבע. אמנם לא מצאנו שנשתבחה במדה זו אלא בעיקר ביראה, כמ"ש "ופחד יצחק", וזו היתה עיקר מדרגתו. לעומת זאת ביעקב אבינו מצאנו שנשתבחה במדת לימוד התורה במדרגה גבוהה מאד, כמ"ש חז"ל עה"פ "וישכב במקום ההוא", שכל י"ד שנה שהיה בבית שם ועבר לא עלה על יצועו והיה שוקד ועמל יומם ולילה

פרשתנו פרשת "לך לך", פותחת בציווי הקב"ה לאברהם אבינו "ויאמר יהוה אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך". הקב"ה מצווה את אברהם אבינו תעזוב את ארץ מגוריך, את מקום הולדתך, ואת בית הורייך, ותלך אל המקום אשר אראך. ומבואר במדרש (אבות דרבי נתן נוסחא א פרק ג'), שזה היה אחד מעשרה נסיונות שנתנסה אברהם אבינו ע"ה. ונמצא בהם שלם. וכדי להביא את גודל הנסיונות הללו נביא את דברי המדרש שם, וזה לשונו: "כנגד עשרה נסיונות שנתנסה אברהם אבינו ובכולם נמצא שלם. כנגדן עשה הקדוש ברוך הוא נסים לבניו במצרים. כנגדן היא הקדוש ברוך הוא עשר מכות ועל המצרים במצרים. כנגדן נעשו לישראל עשרה נסים על האים. כנגדן הביא עשר מכות על המצרים כים" ע"כ. ורואים אנו עד כמה גדול כח מעלתם של הנסיונות הללו שבזכות בהם אברהם זכר עם ישראל לנסיים גדולים במצרים.

ולכאורה יש להבין, מה היה עיקר הקושי בניסיון שפותרת בו פרשתנו, שאברהם מצטווה לעזוב את ביתו וללכת אל הלא נודע. והרי הקב"ה מבטיח לו הבטחות גדולות ועצומות, ואעשה לגוי גדול ואבךךך ואגדלה שמך והיה ברכה: ואברהם מברכה ומקללה אור ונברכו כף כל משפחת האדמה". וכמו שמביא רש"י דברי המדרש לך לך - "להנאתך ולטובתך, ושם אעשך לגוי גדול וכאן אי אתה זוכה לבנים, ועוד שאודיע טבעך בעולם". ואם כן מה הנסיון לשמוע בקול הקב"ה אחרי הבטחות כל כך גדולות?.. בהמשך הפסוקים מוצאים אנו את קיום אברהם את ציווי הקב"ה, וייקח אברהם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחן ויצאו ללכת ארצה כנען ויגו". ובגמ' ובמדרשים עמדו חז"ל על השאלה מהי הכוונה "הנפש אשר עשו בחן"? והלא אם מתכנסין כל באי העולם לברוא יתורא אחד ולהכניס בו נשמה אינן יכולין? ומהי הכוונה הנפש אשר עשו? אלא מלמד שהיה אברהם מגייר ומכניסן תחת כנפי השכינה. ומעלה עליו הכתוב כאילו עשאו. ופה עולת המיניה גדולה אברהם אבינו מפריח את השמחה מגילה לכל עובר ושב שיש בורא לעולם. מכניס אורחים בחינם.. אברהם פתח ישיבה ושרה פתחה מדרשה.. פעילות כל כך ברוכה. בלי תקציבים בלי פרסום.. הרי אברהם היה "העברי". כל העולם מעבר אחר והוא מהעבר השני. וכיום בהיר אחד הקב"ה מצווה אותו תעזוב הכל! תלך אל הלא נודע.. מדוע? ויותר מכך איפה מצינו בתורה איזכור לכל אותם נפשות שעשה אברהם לאן הם נעלמו?



והתשובה כל כך מפתיעה.. אומר המדרש (פרקי רבי אליעזר פכ"ט, הובא בחי' חכמה פכ"א פס' לג. ובפרי צדיק ויקרא פרשת משני. ובספר חזקוני חרוץ את יט). מלמד שכל הגרים והגירות חזרו לסורין..

על התורה, וגם עה"פ שם "וייקץ יעקב משנתו" אחז"ל אל תקרי משנתו אלא ממשנתו, שגם כשהיה ישן היה ממלמל ועוסק בתורה.

ושלושה אבות קדושים אלו הם שיצאומהם עם ישראל, כיהם היו "סט" של תכונות ומדות שמשלשתן יחד נוצר העם היהודי, החסד היראה והתורה. אלו הם גם שלושת עמודי העולם - התורה והעבודה וגמילות חסדים.

שהרי בפרשתנו אנו מוצאים את "מלכי צדק מלך שלם" שהיה לא אחר משם בן נח, שהיה ראש ישיבה דגול שאצלו עבר נינו למדו בשיבתם גם יצחק וגם יעקב, ובכל זאת לא זכו הם שיצא מהם עם ישראל, ללמדך שלא די בתורה אלא מכלול המדות של שלושת האבות - הוא זה שמצליח לייצר עם כזה גדול.

הנה בפרשתנו נפגשים שני גדולי עולם, ראש הישיבה שם בן נח, עם הדור התשיעי לו מצאצאיו הישירים, אברהם איש האמונה והחסד, ועליהם נאמר הפסוק "ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון". ופירש הר"ר מאיר מפרמישילאן זצ"ל בספרו "מרגניתא דרבי מאיר" -שמלכי צדק - שר התורה - "הוציא" מאברהם אבינו את מדת הכנסת האורחים -"לחם ויין", ואימץ אותה גם הוא לעצמו. ומאידך אברהם אבינו "הוא" - הוציא מראש הישיבה שר התורה מלכי צדק, את המדרגה הזאת של "כהן לאל עליון" - ללמוד תורה לשמה יום ולילה. ע"כ.

חזרו להיות גויים.. הקב"ה ידע שלא יצא מהם צדיקים לכן הוא ציווה אותו לעזוב.. וכן מצאתי ברבינו בחיי על הפסוק "וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר" וכל הבארות -ויש אומרים שהבארות רמו לגרים שהגגירורו בימי אברהם, ואחר כך סתמו פלשתים לבותיהם והחזירו לסורם. (שם כו טו).

כשנתבונן ברבר זה מפליא כל כך, התורה טרחה בכל זאת לכתוב שאברהם ושרה עשו נפשות החזירו בתשובה אפילו שלא נשאר מהם כלום... אומר מרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל (בספרו איילת השחר, לך לך, שלם מעמך מכאן, שלא צריך להצטער על העמל אפילו דא"כ חזרו לסורין ולא יאמר לשוא עמלתי דהוא עשה מה שצריך. ואומרים בשם הגאון רבי ישראל סלנט זצ"ל "על האדם מוטל לעשות לא לפעול" אלא שאם מצליח בעשייתו, אז שכרו גדול יותר.. והוסיף, ושמעתי שסיפרו לרבי זאב סלובייצ'יק זצ"ל על מקום שבו למדו עם תלמידים קשים, ואח"כ התקלקלו. ואמר הרב היה בזמן שלמדו שם, הם קראו קריאת שמע, ושמרו שבת וכו' אז יש ודאי שכר על כך.

ומזה נלמד, שאנו צריכים להדגיש לא רק את לימוד התורה שהנחיל לנו יעקב, אלא גם את התפילה ביראה שהנחיל לנו יצחק, וגם את עשיית החסד והדאגה לזולת שהנחיל לנו אברהם אבינו. ורק כך נזכה להיות "סט" של יהודי מושלם.

שבת שלום

זמנים בהלכה לימות השבוע

תל אביב	ירושלים	עלות השחר
04: 50	04: 43	זמן טלית ותפילין
04: 57	04: 50	נץ החמה
06: 04	05: 54	סוף זמן ק"ש הגרא"א
08: 36	08: 36	חצות יום ולילה
11: 24	11: 23	מנחה גדולה
11: 55	11: 53	סגת המנחה
15: 56	15: 59	שקיעה
16: 51	16: 54	צאת הכוכבים
17: 05	17: 08	



שני
הלכה

מאת הרב"ג
הרב בנימין חותה שליט"א
מחבר: "כי בא מועד"
ר"י בו שבת

האם מותר לקחת אוכל מהאולם בסוף הארוע / וכן להוסיב אנשים בארוע מעבר מה סמכיל השולחן?

שאלה: האם מותר לקחת אוכל לבית מאולם בסיום האירוע לו או לבני ביתו.

תשובה: אסור לקחת אוכל מאולם לבית ללא רשות מבעל האולם או מרב המלצרים ולא מועיל לבקש רשות מבעל השמחה כיון שהאוכל אינו שלו אף ששילם עליו אלא אם כן סוכם שבעל השמחה לוקח את כל הנשאר וביקש ממנו רשות. אבל אוכל שבשלחן שוראי יורק לאשפה מותר לקחת ממנו בסיום האירוע לביתו וכדומה.

ביאורים: כידוע בכל אולם בעל המאכלים והמשקאות הוא בעל האולם ולא בעל השמחה כיון שבעל השמחה משלם על אירוע ורשאי לאכול רק מה שיאכל באותו אירוע במקום אבל לקחת הביתה אסור לו אלא אם כן סיכם מראש עם בעל האולם על כך ולכן אורח שרוצה לקחת אוכל הביתה אסור לעשות כן ללא הסכמת בעל האולם או רב המלצרים שהוא המורשה מטעם בעל האולם בכל מיני החלטות פשוטות בזמן האירוע.

אבל אוכל שנשאר בשלחן וברור שאוכל זה עומד להיזרק לפח (ויש לבדוק את זה טוב כי יש אולמות רבים שאוספים האוכל ומוציאים אותו באירוע הבא) מותר לקחתו שאין בעל האולם מקפיד בזה מן הסתם.



שאלה: האם מותר באירוע באולם שמחות שישבו אנשים סביב השלחן יותר מהמכות שבעל האולם היקצה לכל שלחן.

תשובה: אם בעל האירוע הזמין מספר מנות והגיעו אורחים כמנין כמות זו וישבו בשלחנות אסור לעשות כדבר הזה לישב בפניה של השלחן ולאכול מנה. ואם הגיעו אורחים פחות מהמקומות שרכש באולם כך שיש עדיין מקומות לבעל השמחה אפשר לישב בצורה זו בתנאי שאנו יודעים ברור שלא יבואו אחר כך עוד אנשים וישבו בשאר השלחנות וימלאו את המלאי (כגון בסוף האירוע שלא באים כבר עוד רבים).

ביאורים: לאחר ברור עם כמה בעלי אולמות פשוטים ויוקרתיים מסקנת הדברים כך שתלוי הדבר אם לדוגמא בעל האירוע הזמין 300 מנות והגיעו 280 איש נמצא ש 20 מנות הוא כבר משלם אין שום בעיה לישב בצורה זו אבל אם האולם מלא אפילו אם בעל השמחה סיכם עם בעל האולם שהאוכל הנשאר הוא לוקח לעצמו יש בעיה בזה כי בכל אירוע יש מנות רזרבה ונמצא שלקח האורח ממנות אלו ובעל השמחה לא שילם על כך.

והבעיה מצויה כבר משמחים שמזמינים 50 מנות ובאים 150 בחורי ישיבה וגורמים שהם יושבים בשלחנות ואוכלים על חשבון בעל האולם.

ויש גם תופעה של כסא חם מתחלף שאיש אחד אכל מנה עיקרית והלך ובא אחר וישב במקומו וביקש מנה והלך ועוד אחד וכל זה על חשבון בעל האולם וזה גזול.

שמירת העיניים



הלכה
ברא
הדרשה

מאת הרב"ג
הרב שלמה סוויסה שליט"א
ראש כולל "להוראה"
"ניצוצי אורות"

וְיִהְיֶה פֶּאֶשֶׁר הַקְּרִיב לְבוֹא מִצְרִימָה וַיֹּאמֶר אֶל שְׂרֵי אֲשֶׁתּוֹ הִנֵּה נָא יִדְעָתִי כִּי אֲשֶׁה יִפֹּת מִרְאֵה אֶת: (בראשית פרק יב, יא).

אמר לה הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את, מכאן אתה למד שלא היה יודע אותה קודם לכן (שלא ראה אותה) כדרך הנשים (מדרש תנחומא פרשת לך סימן ה, וכ"ה בב"ב ט"ז. ובשבת דף נג אמרו "מעשה באדם אחד שנשא גידמת ולא הכיר בה עד יום מותה"..).

מעלת השומר עיניו רבי מנשיה בן בנו של רבי יהושע בן לוי אומר מצינו שכל מי שרואה דבר ערוה ואין זן עיניו ממנה זוכה להקביל פני שכינה שנאמר "ועוצם עיניו מראות ברע" (ישעיה לג, טו) וכתוב בסמוך לו "מלך ביופיו תחזנה עיניך תראינה ארץ מרחקים".

וביאר בספר 'טהרת הקודש': דהנה חז"ל אמרו "זוכה ומקבל" (בלשון הווה) תיכף בשעה שראה דמות אשה ומעביר מחשבתו בלי ליהנות ח"ו ובלי להרהר, תיכף ומיד זוכה ומקבל פני השכינה, כי בזה הרגע ממשיך על נפשו קדושה גדולה ויתירה עד שנשמתו תיכף באותו רגע מקבלת פני השכינה הגם שגופו אינו מרגיש. ולעתיד לבוא בכל פעם שעמד בניסיון מלהסתכל יזכה לראות פני זיו השכינה, אשרי לילוד אשה שיוכה לזה ואשרי חלקו וגורלו.

כתב בספר יעלוזו חסידים (אות ק"מ) מי שעוצר רוחו ומשפיל עיניו כדי שלא להסתכל בנשים וכו' לעתיד לבוא יהיה לפנים ממלאכי השרת...

ראיית העיניים עוון גדול! חמשה דברים העושה אותן אין חזקתו לשוב מהן, לפי שהם דברים קלים בעיני רוב האדם ונמצא חוטא והוא ירמה שאין זה חטא, ואלו הן: וכו' המרסתכל בעריות מעלה על דעתו שאין בכך כלום שהוא אומר וכי בעלתי או קרבותי אצלה, והוא אינו יודע שראיית העיניים עוון גדול שהיא גורמת לגופו של עריות שנאמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם... (רמב"ם הלכות תשובה פרק ד הלכה ד). ואמרו רבותינו (יבמות ג:) "כל הצופה בנשים סופו בא לידי עבירה". ועוד אמרו רבותינו (סוטה ח.) "אין יצר הרע שולט אלא במה שעינו רואות". וצריך להזהר מאוד בראיית העין משום דאמר ריש לקיש (יומא דף ע"ד) "טוב מראה באשה יותר מגופו של מעשה שנאמר (קהלת ו) "טוב מראה עינים מהלך נפש" וביאר התוספות ישנים, הלכך צריך להזהר מאוד ממנו.

עצה לשמירת העיניים! וביאר בספר החינוך (מצוה שפז) שורש מצוה זו שהזהירה תורה "ולא תתורו אחר לבבכם ואחרי עיניכם" נגלה, כי בזה ישמר האדם מחטוא לה' כל ימיו. והמצוה הזאת באמת יסוד גדול בדת, כי המחשבות הרעות אבות הטומאות, והמעשים ילדיהן, ואם ימות האדם טרם יוליד אין זכר לבנים, נמצאת זאת המניעה שורש שכל הטובות יוצאות ממנה. ודע בני ותהא מרגלא בפומך מה שאמרו זכרונם לברכה [אבות פ"ד מ"ה], עברה גוררת עברה ומצוה גוררת מצוה, שאם תשית דעתך למלאות תאותך הרעה פעם אחת תמשיך אחריה כמה פעמים, ואם תזכה להיות גבור בארץ לכבוש צרך ולעצום עיניך מראות ברע פעם אחת יקל בעיניך לעשות כן כמה פעמים. כי התאוה תמשוך הבשר כמשוך היין אל שותיו...

תיקון לפגם העיניים! אמרו רבותינו, זיכרונם לברכה (ירושלמי ברכות פ"א ה"ח): הלב והעיניים שני סרסורי החטא, וכן כתוב (במדבר טו לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". לכן בזאת יכופר עוון הסרסורים: עוון סרסורת הלב - במרירות וצער. ועוון סרסורת העיניים - יכופר בדמעות, שנאמר (תהלים קיט קלו): "פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך", לא אמר "על לא שמרתי", אלא "על לא שמרו", פירוש העיניים הן היו מרגלות לתור החטא, על כן הורדתי פלגי מים. (ספר אורחות צדיקים שער התשובה).

דרכא אחרינא! כשאדם צריך לצאת לעסקיו ולפניו רחוב פרוץ, עליו לחפש דרך אחרת ולא יעבור באותו רחוב שמצויים בו מראות אסורות, ואם אינו עושה כן נקרא רשע. ואם אין דרך אחרת אלא היא, ילך בה, ויעצום עינו כל מה שאפשר, וימהר הליכתו לצאת משם מהר. (ב"ב נו: רשב"א, ד"ר ר"ה שם, שו"ת שלמת חיים סימן תל"ח). סיפר הגאון רבי א. מן ששאל את פי הספיטילר זצ"ל שהוא נוסע כל יום לפתח תקוה על מנת למסור שיעור והדרך מלאה במכשולות מה לעשות? והשיב לו שאם כן לא משתלם לו הדבר, וייעץ לו שיקח משקפיים ויצבע אותם בצבע שחור וישאר מקום ריק שמוכרח לראיה הכרחית...

פנויה למטרת נישואין! מותר להסתכל בפנויה אם היא יפה שישאנה וכו' ולא עוד אלא שראוי לעשות כן, אבל לא יסתכל בה דרך זנות ועל זה נאמר "ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה" (שור"ע אבן העזר סימן כא סעיף א).

הסתכלות בשעה שמדבר עמה! ראיית אשה בעלמא בעת שיחה עמה מותרת, לפי שאינו מתכוון להביט בה אלא להראות לה ששם לב לדבריה, (ב"י אור"ח סימן ע"ה בשם תר"י ברכות פ"ג, י"ש"ש כתובות פ"ב ה"א), פמ"ג משב"ז סימן ע"ה ס"ק ז). ויש מחמירים שאין מביטים עליה כלל אלא מביטים לצדדים או למטה (עי' פתח עינים לגחיד"ד דף כ ע"ב ובענין זוכר מערכת ה אות ו שאסר אף ראייה בעלמא, וכן מבואר בשו"ת אגרות משה אור"ח סימן י שמחויב להשתדל שלא להביט בפניה כדי שלא יבוא ח"ו ליהנות מראייתה). ובכל מקרה באשה הלבושה בחוסר צניעות ויש לחוש להרהור, אסור לכל הדעות להסתכל בה אף לפי תומו, והכל לפי המצב והאדם (שהרי המסתכל באשה ועי"ז מהרהר עובר על שני לאוים על לאו דלא תתור ועל לאו דונשמרת מכל דבר רע כדאי"תא בע" דף כ. ובפסקי הרא"ש שם ובספר חרדים פרק כא אות כט. ועיי' בית שמואל אבה"ז בסימן כא ס"ק ב דהרהור אסור מן התורה).



~ הרופאים הבעיתו - רחל אימנו מקיימת... סיפור מרגש ליום הילולת רחל אימנו ע"ה ~

י"ב תשרי תשע"ב, מסדרונות בית החולים תל השומר בתל אביב. הקירות כאן כבר ספגו הרבה מחזות אימה ורגעי חרדה, אבל בכל זאת עוררה תשומת לב מיוחדת ההמתנה מורטת העצבים של האברך הצעיר. תוך כדי שהוא כוסס את צפרניו בעצבנות יתר כאשר המתח שעל פניו מאותת על מצוקה כלתית נשלטת. הוא רץ מפינה לפינה ומכסא לכסא, מנסה להירגע אך ללא הועיל. הן זוגות שוכבת כאן כפנים על ערש דוי, הרופאים נלחמים להציל את חייה. כל נשכה, מדובר באשה צעירה שעדיין לא חלפה שנה מאז נישואיה, כאשר לפתע, בערב יום הכיפורים התמוטטה ואיבדה את הכרתה, בעלה הצעיר, אברך בן תורה מובהק שזה עתה יצא לראשונה בחייו מספסל הישיבה ולא למד מעורר איך להתמודד מול העולם הגדול ותלאותיו, מוצא את עצמו מבלה את תפילות יום הכיפורים בבית הכנסת שברכזו הרפואי תל השומר, וכעת הוזעק לנוכח הדרדרות נוספת במצב בריאותה של אשתו.

קול חריקת דלת חדר הטיפול נמרץ הקפיצה אותו לעמוד אל מול זוג רופאים אשר פניהם החתומות לא היה בהם בכדי להרגיעו כלל. "היכנסו!" הם קראו לעברו.

בצעדים מדודים הוא מתיישב מול הרופא, הפונה אליו בקור מזג ובנימה החלטית: "תראה, חיידיק אלים תקף את אשתך, היא נמצאת בסכנת חיים, הסיכויים להציל את חייה הינם קלושים ביותר, נותרה לנו אופציה יחידה בתור נסיון אחרון לבצע ניתוח חירום ולהוציא את אחד מאבריה הפנימיים אשר נגוף כולו בחיידק". "אבל כתוצאה מניתוח זה הרי לא יהיה לנו סיכוי להביא ילדים לעולם" הזדעק במר נפשו האברך הצעיר שעדיין לא זכה להיפקד בזרע של קיימא. "תשמע, אדוני, אתה לא מתחיל לקלוט את המצב בו נמצאת אשתך" קרא לעברו הרופא. "להביא ילדים אין שום סיכוי בלאו הכי, על זה אין כבר שום דיון, כעת השאלה אם להציל את חייה או לא".

משניסה להתווכח אתו, נוף בו הרופא קלות: אדוני היקר, תפסיק לחיות באשליות, תחיה את המציאות. להביא ילדים אין סיכוי, להציל את חייה יש סיכוי של 70% מול 30%. תוך חצי שעה אנו צריכים את תשובתך. כעת השעה 12:47 אני ממתין לך עד השעה 1:17, לא שניה אחת יותר. הרופא קם חזרה לעבודתו והשאיר את האברך ההמום בווה במחשבותיו.

עוד מבט קל לעבר מיטת חוליה של אשתו השוכבת מחוסרת הכרה, וכמי שאחזו רוח תזוית דילג את חדר המדרגות, מתוך חוסר סבלנות להמתין למעלית.

הוא התפרץ לעבר הכביש ועצר נהג מונית כשהוא מפליט בקושי רב את המילים: "רחוב רשב"ם 23 בני ברק". לאחר בירור קצר הבין הנהג לנפשו ולמצוקתו, שם גז והחל לדהור לכיוון ביתו של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, הן מה יוכל האברך הצעיר לעשות בעת מצוקה נוראה זו, הלא לפי דרך הטבע הסיכויים הינם קלושים ומאידך ניצבת כאן לפניו שאלה המצריכה הכרעה הלכתית ודעת תורה. המונית עוצרת בחריקה ברחוב רשב"ם 23, הוא עולה ביעף את שתי שורות המדרגות, דופק בדלת כמו מטורף בזעקות נואשות: "זה דחוף, דחוף!", אל מול הדלת הזאת מתנקזות כל הצרות מכל קצוי תבל, מהבית הזה יוצאת האורה לכל תפוצות ישראל.

לאחר כמה דקות הדלת נפתחת והדלת על ידי הרבנית הצדקנית בת שבע קנייבסקי עליה השלום, בחיוך הרחב של אהבת ישראל היא פונה ברוך אל עבר האברך הצעיר, הרב אינו נצא, אולי אוכל לעזור לכם, ספר נא מה קרה? אני צריך את הרב דחוף קריטי!

הרבנית אשר לבה היה לב כל ישראל מנסה שוב, אולי בכל אופן אוכל לעזור? הוא מחליט לגולל את הסיפור הנוראי ופרץ דמעות שוטפות את עיניו, בקושי התחלנו את החיים, וכבר צרה צרורה כזאת, הבכי חנק את גרונו ועצר את שטף דיבורו.

"תראה" פותחת הרבנית בקול רחום "קבר רחל זה מקום של ישועות, רחל אמנו עברה יסורים עם ילדים, זה מקום שרואים שם ישועות".

סליחה, הרבנית, מה קבר רחל, נותרה לי בקושי רבע שעה להכרעה הגורלית, ואיך אספיק להגיע עכשיו עד קבר רחל, נסיעה של שעה לפחות? לא, לא התכוונתי דווקא שתיסע לשם הרגע, תוכל להעביר את השם לאברכים שיוכלו להתפלל שם על קברה.

אבל, גמגם האברך, הרופאים הבטיחו שלא נביא עוד ילדים לעולם. "תפסיק עם השטויות, מה הם יודעים, הרופאים הבטיחו, אל תדאג רחל אמנו תקיים" - פסקה הרבנית נחרצות.

היא הוסיפה ואמרה: אני בטוחה שבעזרת ה' תראו ישועות, גם בעלי הרב שליט"א מפנה לשם תמיד אנשים הזקוקים לישועה, אם נתתם לרחל אמנו, אני בטוחה שאשתך תבריא ויהיה לכם בעזרת ה' ילדים צדיקים ועובדי ה'. על אתר הרים האברך טלפון ומנין של תלמידי חכמים העומדים מידי יום ביומו בקבר רחל לאמירת כל ספר התהלים, קבלו את השם כאשר הם שופכים שיח ותחנונים מעומק הלב לרפואתה, וכך חזר בצעדים בטוחים לעבר מחלקת טיפול נמרץ, כאשר הוא שם בטוחונו בהש"ת.

"לא לנתח" הוא פונה לעבר הרופאים ההמומים, הם ניסו לשדל אותו ולהפעיל את כל כושר השכנוע אך ללא הועיל, "בזכות רחל אמנו נראה ישועות". מסכן, הרהרו לעצמם בקול הרופאים והאחיות, הריחוף שלו מוביל אותו לחוסר אחריות והפקרות של ממש. הם החתימו אותו על מסמך בו הוא מצהיר כי הוא נוטל על עצמו את האחריות על התוצאות ההרסניות של עיכוב ביצוע הניתוח. 24 שעות חלפו מאז, יום י"ג תשרי לפנות ערב, הצוות הרפואי ממתין בסבלנות ליציאת נשמתה, ואילו האברך בטוח ונחוש באמונה שלימה. ולפתע קרה הלא יאומן, היא פקחה את עיניה, הזיזה רגל ימין, רגל שמאל, קול צווחה נשמעת מפי האחות שמבחינה בכך ראשונה. "רגע, תראו מתחולל פה נס רפואי לעיננו, נגד כל הסיכויים!"

יום ראשון של חג הסוכות לפנות בוקר כבר הביא האברך בידים רוטטות מהתרגשות את ארבעת המינים אל חדרה של אשתו שפתחה את פיה ובקול צלול בירכה: "ש-ה-ח-י-י-נ-ו ו-ק-י-מ-נ-ו ו-ה-ג-י-ע-נ-ו לזמן הזה" המילים האלו קיבלו עתה משמעות כה אחרת כה חגיגית כה משמחת. אכן, זמן שמחתינו.

בערב שמחת תורה כבר השתחררה האשה לבית הוריה לחוג את שמחת התורה בצל משפחתה, הצוות הרפואי כולו שפשף את עיניו והביט אחר פסיעותיה כאחד האדם. הרופא שחתם על כתב השחרור הסמיק כולו, ספק מהתרגשות ספק מבושה על נבואתו הקודרת שלא התגשמה ועל הבטחתו שלא התממשה. עצב היתה מהולה בשמחתם של הזוג הצעיר, כאשר תכניתם להגיע לביקור משותף לביתה של הרבנית קנייבסקי מיד אחר החג ולהודות לה על ברכותיה ועצתה הופרה לאחר שלפתע חשך עולם בהסתלקותה הפתאומית של הרבנית קנייבסקי בשבת חול המועד סוכות. את סיפוקם מצאו בביקור נרגש בקבר רחל ביום ההילולא י"א חשוון, באמירת כל ספר התהלים מתוך הודאה עצומה ושבח לבורא עולם ית"ש על הישועה העל טבעית ששלח בזכות רחל אמנו. אך החלק האמיתי של הסיפור עוד לפנינו:

בני הזוג אכן הרגישו מאושרים עלי אדמות על החיים שנתן להם בורא עולם במתנה אבל עדיין קיננה דאגה בלבם לנוכח עתידם, האם יזכו עוד אי פעם לחבוק ילד משלהם, כעבור חודש קמו ועשו מעשה, הם חזרו שוב לקבר רחל, שפכו שם שיח באמירת כל ספר התהלים בדמעות שלישי, חזרו וקיימו את הסגולה אותה קיבלו מהרבנית קנייבסקי ע"ה, ושוב שלחו אברכים להתפלל על קברה של רחל אמנו ע"ה בשעת חצות לילה.

הלילה הזה היה אור לי"א כסלו תשע"ב.

ביום י"א אלול תשע"ב, שוב באותו בית חולים, תל השומר, אמנם במחלקה אחרת, והפעם במחלקת יולדות. מזל טוב!!! בת בכורה נולדה לזוג המאושר. השמחה פרצה גבולות.

קשה לכם להאמין? לצוות הרפואי שטיפל בה לפני 11 חודש היה קשה יותר להאמין, כמנצח פנה הבעל מיד אחר הלידה לעבר המחלקה האונקולוגית, ושאל את הרופא שזיהה אותו מיד: "תגיד לי אשתך עוד בחיים?" "כן, אולי תהיה מעוניין לבוא לראות אותה?" שאל הבעל.

הרופא שהסתכל עליו כמי שמהתלב בו, החליט לנסות, נו, בוא נראה אותה, הוא צעד אחריו עד לפתח חדרה, כשהרופא ראה אותה חובקת בחום את תינוקה החינני כמעט והתעלף מהתרגשות, "נס רפואי ברמה כזאת לא ראיתי מימי". לאחר שהאברך סיפר לו על קבר רחל אמנו ועל העצה של הרבנית קנייבסקי הוא הפטיר "יש אלוקים בשמים ואמא בארץ".

בשעות הלילה פנה האברך לעבר ביתו של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, בעלותו על המדרגות נזכר באותם רגשות שאפפוהו במקום זה לפני 11 חודש, ופיו מלמל שבח ותהלה לכל יכול ית"ש, האברך ואשתו הבינו כי השם הטבעי ביותר לילדת הנס והפלא הוא "רחל", אך בכל זאת רצו גם לקוראה בשמה של הרבנית קנייבסקי, ואז באה ההכרעה של מרן שליט"א: ויקרא שמה בישראל רחל בת שבע.

זה אמא רחל!! ואנחנו תפילה שבעת הקשה הזו שעה ישראל נמצא, תעמוד אמא בתפילה עלינו ותמשיך לבכות, "על בניה כי איננו"! אינו בכתי הכנסת ובכתי המדרשות... ואיננו בקברה ביום פטירתה...!! ותפילותיה יתקבלו ברצון לפני בורא העולם. אמנ!



שו"ת הראשון לציון מרן הראשון לציון רבי יצחק יוסף שליט"א

הסתכלות ביין בשעת הקידוש וההבדלה

שאלה: האם יש עניין בשעת קידוש להסתכל בתוך היין לראות את דמות המברך ביין? ומה הדין בכוס של ההבדלה?

תשובה: בשעת הקידוש וכן בשעת ההבדלה, יש ליתן את עיניו בכוס הברכה, ולא יסיח דעת ממנה. ועל פי הסוד, יש עניין לראות את המצח משתקף ביין, ולכוין מצח מספר גימטריא הצלח"ה.

מקורות: כתב הדרכי משה (סי' רעא), שיש ליתן עיניו בכוס הקידוש כמו שנתן עיניו בכוס של ברכת המזון. עיי"ש. והביא כן להלכה בהגהת השו"ע (סי' רעא, ס"י), בזה"ל: "וכשמחיל יתן עיניו בנרות (מהרי"ל ושכל טוב), ובשעת הקידוש בכוס של ברכה, וכן נראה לי. והוסיף שמכיוון שיש לראות את היין, "על כן אין לוקחין כוס שפיו צר". עיי"ש. ובמשנב" (ס"ק י"ח) העיר ע"ז עיי"ש. ויש מקור לכך מדברי זוה"ק (פרשת תרומה דף קנז ע"ב), "כוס של ברכה אצטריך לאשגחא ביה בעינא, בגין דכתיב (שם יא יב) עיני יהוה אלהיך בה, ולא אצטריך לאתנשי מעינא אלא לאשגחא ביה. ובבן איש חי (ש"ב בראשית סכ"ט) כתב, דמנהגו לראות את המצח ביין ולכוין מצח מספר גימטריא הצלח"ה עיי"ש. וכע"ז ב כתב, בספר משמרת שלום קאדינוב (סימן כ"ז סוף אות ד').

וע"ע בספר שיבת ציון (עמ' רצג), שהביא בשם הרמ"ק זצ"ל, וז"ל: "ובתתן את עיניו בה יכוין להשפיעה מחכמה לבינה וכשהכוס בידוראוי להיות האדם מצד עצמו נתון עיניו בושש מירה עליונה מסתכלת בו" ע"כ. ועל פי הפשט מצינו כמה טעמים להסתכלות זו, המאירי (ברכות דף נא) כתב שהטעם שלא להתייאש ממנו. והאר"ר (או"ח קפג ט) כתב, הטעם להראות ולחשוב שהותר לו לשתות יין לצורך מצוה ולברך עליו את השם ולא להשתכר ע"כ. והמשנב" (שם ס"ק יז) ביאר שהטעם שלא יסיח דעתו מהברכה. וכ"כ הבא"ח (ש"א שלח לך ס"ח). וזה דברי המאירי הנ"ל.



הגאון הגדול הרב משה לוי זצוק"ל - י"א חשוון - סיפורים והנהגות

בי"א מר חשוון תשס"א לפני עשרים שנה בדיוק הגאון רבי משה לוי זצ"ל, מגדולי מרביצי התורה ומי שיהיה כאחד מראשי ישיבת 'כסא רחמים' בבני ברק, נפטר מהמחלה הנוראה והקשה לאחר סבל וייסורים והוא רק בן 39 בשיא פריחתו התורנית והעמדת תלמידים. אלפים הלכו אחר מיטתו במסע הלוויה בעיר התורה והחסידות בהשתתפות גדולי הדור רבנים וראשי ישיבות.

הגאון רבי משה לוי זצ"ל הותיר אחריו יכול תורני מבורך, סדרת הספרים ברכת ה' 5 חלקים על הלכות ברכות, 'מנוחת אהבה' - 4 חלקים על הלכות שבת, שו"ת תפילה למשה - 8 חלקים בארבעת חלקי השולחן ערוך ועוד. הרב הקים בעשר אצבעותיו את בית הכנסת 'יוסף דעת' בבני ברק, אמו הרבנית רחל לוי שחנ' מחזיקה את בית הכנסת עד היום. אחיו הגאון רבי שבתי לוי רבה של שכונת רמת אהרן בבני ברק וראש מוסדות 'הליכות משה' שהוקם לזכרו. לרגל יום השנה העשירים נביא כמה סיפורים ועובדות מחייו הקצרים בעמל התורה וזיכוי הרבים.

השאלה שנשאל הרב משה לוי זצ"ל באחד מערבי חג הסוכות היתה רגילה לחלוטין: אדם שקנה אתרוג שאל אם יוכל לצאת בדייחובה אם ישלם עליו למוכרו רק לאחר החג. הגאון הצעיר השיב תשובה מפתיעה, ולאאורה לא הלכתי. הוא הבין את המצוקה המסתתרת בשאלה, הוציא מכיסו 160 ₪ ומסרם לשואל.

כשסיים לכתוב את ספרו, 'תפילה למשה' חלק ב', הוא הלך לבקש הסכמה ממרן עט"ר רבינו יוסף זצוק"ל, ואמר לו כי הוא מבקש הסכמה דווקא על התשובות שבהן פסק שלא כדעתו. מרן זצוק"ל חייד ואמר: "יפה עשית", והוסיף: "קומו עליך ויתנגדו כפי שעשו לי כשהייתי אברך צעיר, שפסק לפעמים שלא כמו ה'בן איש חי', וחירפוני וגידפוני... אל תשמע להם ואל תהסס! תמשיך להוציא ספרים, והי'היה עמך".

למרות גדולתו התורנית, השקיע הרב זצ"ל חלק ניכר מזמנו בהעברת שיעורים לבעלי בתים, בניסיון לחברם לעולם התורה. היו כאלה שהגיעו לשיעוריו המעמיקים מבלי שהיו שומרי תורה ומצוות, ועל-ידי השיעור התקרבו לתורה. גם בעיסוק ב'הפצות' בצורתן הפשוטה יותר לא ראה הרב לוי משום פחיתות כבוד. פעם, כשהגיע אליו הירקן היתה, הציע לו הרב לוי להניח תפילין. הרב לא נרגע עד שרכש למענו תפילין, מבלי שחייב אותו לשלם עליהם, ואכן, אותו יהודי החל להניח תפילין בנחתו. כשהיה סנדק בבית מילה ראה נער חילוני, והניח לו ולחבריו תפילין כשהוא מסביר להם את גודל המצווה. בהודמנות אחרת ראה שלטכנאי מזגנים שהגיע לשיבה ישנן פאות ראש קצרות מדי. הרב דיבר על לבו שיאריך במעט את פאותיו, והסביר לו שגילוח פאות הוא מצוות לא תעשה מן התורה, כמו אכילת חזיר. אותו טכנאי התרגש, והבטיח שלהבא יתקן זאת.

כשפנה אליו בעל תשובה שהשתתף לראשונה בשיעורו, וביקש ברכה על מעבר לדירה חדשה, ענה לו הרב שלא יחתום עדיין על כלום, והוא ייתן לו תשובה בשבוע הבא. כשהגיע בשבוע הבא וחשב שיקבל ברכה ויפרד מהרב לשלום, אמר לו הרב להפתעתו שיחפשו מקום אחר. הסתבר שהרב טרח והגיע ליישוב המדובר כדי לבדוק אותו, ושם התברר לו שאין במקום מקוה טהרה ותלמוד תורה, כך שאין זה מקום למשפחה דתית. כל זה טרח הרב לוי למען אדם שכמעט לא הכיר. זכותו תגן עלינו אמן!

האם מותר לגבאי לעשות כרטיסיות של המכירות על גבי מגנטים בטבת?

בס"ד, ז' חשוון תשפ"א, 2-127/פ"א

לכבוד היקר והנעלה, שוקד באהלה של תורה, כש"ת הרב ניסן ואנונו נ"י

שלום רב,

לשאלתו אודות גבאי בית הכנסת שרוצה להכין כרטיסיות מגנטים של המתפללים, וכן סכומים של תרומות, וכן שמות העליות והמצוות שמוכר בשבת על גבי מגנטים, וכשבת מצמיד א' לשני ע"ג לוח מגנטי, על מנת לתעד את מכירת המצוות, האם זה מותר, ועוד שואל אם יש אורח בכהכ"נ ואין כרטיס מגנט על שמות מוכן, האם מותר לקחת אותיות מגנט ולחברם, ע"מ לרשום את השם שלו ע"ג הלוח המגנטי,

הנה אע"פ שמותר בשבת להדביק חיבור ע"י מגנט כגון מגנט שכתוב עליו ברכות מסוימות אשר יצר, ברכת מעין ג', וכיוצא שמכיון שפעמים מוציאים ומחזירים אותו אין זה הרבקה קבועה ומיקרי עראי וכן כתב בספר שלחן שלמה (ח"ב סי' י"ד סק"א) שמותר להדביק מגנט שהחבור עראי, ואין לחשוש בזה לא לבונה ולא לסותר.

אולם כל זה במגנט שיש בו צורה שלימה, אבל שתי חלקי צורה וק"ו אותיות או חלקי אותיות אסור, ועיין בספר ילקוט יוסף שבת כרך ה' (סי' ש"מ דין כותב בשבת סעיף ח') שספר שכתוב עליו בראשי חודי הדפים שלו, וכאשר פותחים את הספר ומפרידים אין דפיו, אין האותיות ניכרות, וכאשר סוגרים חזרות האותיות וניכרות, מותר לפתוח ולסגור ספר זה בשבת, וכן פשט המנהג להקל בזה.

ומ"מ לכתחלה אין לרשום או להחתים איזו חותמת על חודי הדפים, מאחר שיש פוסקים שאוסרים משום כותב ומוחק, וע"ש בהערה שזו דעת הלבוש, וכן דעת המג"א, אך הרמ"א בתשובה (סי' קי"ט) כתב להקל בזה, מאחר שהוא עשוי לפתוח ולסגור תמיד, והוא כדלת שנפתחת ונסגרת תמיד שאין בזה משום בנין וסתירה ע"ש. וכן דעת ה"ט"ז, וע"ע בזה בשו"ת יביע אומר ח"ד סי' ל"ד ובספר חזון עובדיה ח"ה (עמ' קנ"ט בהערה אות ח'), וכל זה בספר שאינו מתכוין שיהיו האותיות סדורים ומחוברים, וכתבתם קיימת ועשוי לכך, ואינו מתכוון אלא על פתיחת הספר וסגירתו, ולא מתכוון לכתובה כלל, אבל במקום שמתכוון לכתוב כגון בשאלה הנ"ל במגנט בכדי שידע במוצ"ש פרטים על המכירות ובפרט שעושה דבר חדש גם אליבא דהרמ"א והט"ז אסור, וכ"פ בספר שלחן שלמה שבת ח"ג (סי' ש"מ בהערה אות ל"ה) ע"ש.

בברכת התורה,

יצחק יוסף

הראשון לציון

הרב הראשי לישראל

לקבלת העלון במייל/לתגובות: alonlekachtov@gmail.com

העלון י"ל בחסות:

HABIRA PRESS 02-6790497 חוברות « פרוספקטים » « עלונים » « הזמנות » « פנהקים » « כרטיסי ביקור » « ידית » « מטפות » « מצבקות » « חולצות » « רולאפים » « האפות »

התנאים לקראת את העלון?? רוצים אטלס חלק בציכוי הרבים? דרושים מפיצים לעלון בהתנדבות באזור מגוריהם! נא צרו קשר בטל' 054-8437476 זכות זיכוי הרבים תגן בעדכם